

Álftanesskóli
2013 – 2014

ÁLFTANESSKÓLI
– allir eru einstakir

Uppeldi til ábyrgðar
Uppbygging sjálfsaga
5. bekkur

Álftanesskóli
Ágúst 2013

Kæru umsjónarkennarar,

Í þessari möppu er meðal annars að finna markmið og lista yfir verkefni sem þú átt að vinna með árganginum þínum í vetur. Uppeldi til ábyrgðar fylgir mikil verkfærakista sem kennarar geta nýtt sér en til þess að hún virki sem best er mikilvægt að nemendur fái ákveðinn fræðilegan grunn, þannig að samtöl byggi á sameiginlegum orðaforða nemenda og kennara/stjórnenda. Í uppeldi til ábyrgðar felst mikil forvörn og því er mikilvægt að byrja skólaárið á þessum verkefnum og uppskera síðar um veturinn góða hluti hvað varðar agamál og ábyrgð nemenda. Það er í höndum okkar kennara að miðla og þjálfva nemendur á þennan hátt og skólastjórnenda að styðja við bakið á okkur eftir þörfum.

Öllum verkefnum skal vera lokið í síðasta lagi 15. október ár hvert, en hugmyndafræðinni er viðhaldið í bekkjarumræðum og í samtölum við einstaka nemendur eftir þörfum yfir veturinn. Kynning á sáttmálum fer fram í lok október. Mikilvægt er að allir árgangar leggi einhvern aukatíma undir þessi verkefni í um tvær vikur að hausti og haldi svo áfram þar til öllu er lokið í vikulegum lífsleiknitímum. Mikilvægt er að umsjónarkennari á unglíngastigi geri sáttmála með bekknum sínum en það er ekkert því til fyrirstöðu að aðrir sem koma að bekknum taki hluta af þeim verkefnum sem eru á listanum. Það þarf að taka aukatíma í þessi verkefni og því betra ef það deilist niður á ólíkar námsgreinar á fyrstu tveimur vikunum.

Gangi ykkur vel, stjórnendur og fagstjóri

Áherslumál

Haustfundir með foreldrum 1. vika sept.:

Uppbyggingardagur

Fræðsla og vinna með Uppeldi til ábyrgðar-uppbygging sjálfsaga

1. Bekkur	Kynning á „Uppbyggingarstefnunni“
2. Bekkur	Vinna með „Mitt og þitt hlutverk“
3. Bekkur	Vinna með „Parfirnar fimm“
4. Bekkur	Vinna með „Stutt inngríp“
5. Bekkur	Vinna með „Sáttmála“ foreldra og skóla/ bekk/ árgang
6. Bekkur	Vinna með „Skýr mörk“
7. Bekkur	Vinna með „Jákvæð samskipti - minni þvingun“
8. Bekkur	Vinna með „Fimm stöður stjórnunar“
9. Bekkur	Vinna með „Lífsvagninn“
10. Bekkur	Vinna með „Óskaveröldina“

Áherslumál

Vorfundir með foreldrum 17. - 21. mars:

Uppbyggingardagur

Fræðsla og vinna með Uppeldi til ábyrgðar-uppbygging sjálfsgaga

Ath. Fyrirkomulag og verkefni - t.d. að samþætta Uppbyggingardag og að nemendur kynni og segi frá vinnu vetrarins í Uppeldi til ábyrgðar.

1. Bekkur	Kynning á „Uppbyggingarstefnunni“
2. Bekkur	Vinna með „Mitt og þitt hlutverk“
3. Bekkur	Vinna með „Þarfirnar fimm“
4. Bekkur	Vinna með „Stutt inngríp“
5. Bekkur	Vinna með „Sáttmála“ foreldra og skóla/ bekk/ árgang
6. Bekkur	Vinna með „Skýr mörk“
7. Bekkur	Vinna með „Jákvæð samskipti - minni þvingun“
8. Bekkur	Vinna með „Fimm stöður stjórnunar“
9. Bekkur	Vinna með „Lífsvagninn“
10. Bekkur	Vinna með „Óskaveröldina“

Markmið í Uppeldi til ábyrgðar

5. bekkur

Viðfangsefni:	Markmiðið er að nemendur:
Mitt og þitt hlutverk	Verði meðvitaðir um það sem er í þeirra verkahring sem nemenda og það sem er í verkahring starfmannanna skólans svo sem þeirra sem sjá um kennslu, stuðning, sérkennslu, gangvörslu o.frv.
Þarfir	Dýpki þekkingu sína á grunnþörfunum 5. Læri að uppfylla þarfir sínar á jákvæðan hátt og í sátt við aðra. Geri sér grein fyrir að ein þörf er meira ríkjandi í fari þeirra en önnur.
Sáttmáli	Þjálfist í að setja sér markmið sem hópur. Þjálfist í að gera með sér samkomulag. Verði meðvitaðri um þau gildi sem skiptir þau máli. Hafi á færi sínu að nýta sáttmálann sinn í umræðum þegar eitthvað kemur upp á.
T-spjöld	Geri sér grein fyrir merkingu gilda sem notuð eru í sáttmála bekkjarins, þ.e. hvaða hegðun lýsir þessu gildi og hvaða hegðun gerir það ekki.
Óskveröldin	Öðlist skilning á þeim myndum sem við höfum í höfðinu af því sem okkur líkar best og gerir okkur hamingjusöm. Átti sig á hvað er að gerast þegar við verðum óhamingjusöm og ósátt og hvaða leiðir við höfum til að vinna með það.
Lífsvagninn	Læri að þekkja lífsvagninn og hvernig hann er tákn fyrir okkur sjálf. Geri sér grein fyrir að þau hafi stjórn á eigin gerðum og geti valið viðbrögð sín þegar eitthvað gerist. Læri að þekkja tilfinningar sínar og bregðast við þeim.
Sáttaleiðir	Fái þjálfun í að leysa úr ágreiningi. Þekki orðfæri Uppeldis til ábyrgðar.

Verkefni og gögn

5. bekkur

Vinnuhugmyndir	Verkefnablöð og gögn
Mitt og þitt hlutverk	
Rifja upp með nemendum og endurskoða frá fyrra ári. Ef uppsetningin verður önnur verður meiri tilbreyting að vinna verkefnið.	Hvet kennara til að leika sér að uppsetningu með nemendum á þessum aldri. Sjá hugmyndir í UTÁ-verkefnabanka í möppu merktri Mitt og þitt hlutverk (verkefni). Fræðslugögn: Bæklingur í þýðingu Magna Hjálmarssonar (Bókasafn). Samskrá: UTÁ-verkefnabanki, mappa merkt Mitt og þitt hlutverk.
Sáttmáli	
Velja gildi í sáttmála, gera hann myndrænan og semja sáttmálasöng. Að viðhalda sáttmála: Nota hann í umræðum þegar eitthvað kemur upp. Einnig mikilvægt að taka reglulega umræður um hvernig þeim finnst ganga að uppfylla sáttmálann sinn.	Verklýsing: Sáttmálagerð Samskrá: UTÁ-verkefnabanki, í möppu merktri Sáttmálar eru leiðbeiningar, mynda og hugmyndabanki.
T og Y spjöld	
Taka gildi sáttmálans og skilgreina þau í T-spjöld. Hægt að setja spjöldin upp á mismunandi vegu.	Verkefnablöð: T-spjöld eða nota hugmyndflugið í skemmtilega uppsetningu. Sjá hugmyndir í UTÁ-verkefnabanki í möppu merktri Sáttmálar (T og Y spjöld).
Þarfir, óskaveröldin og lífsvagninn	
Vinna með þessi verkefni sem samhangandi heild þar sem nemendur læra að skilja þarfir sínar sem hluta af óskaveröldinni og hvernig þekking á lífsvagninum getur hjálpað okkur við að vera sátt og hamingjusöm. Vinna með þar til gerða vinnubók sem heitir Óskaveröldin. Leikur: Finna það sem við eigum sameiginlegt. Nemendur skrá staðreyndir um	Þýdd vinnubók eftir Carleen Glasser Spil um óskaveröldina: Sjá spil og leiðbeiningar. Verklýsing: Hvað eigum við sameiginlegt(umhyggja). Í möppu merktri þarfir, verkefni 5. – 7. bekk. Samskrá: UTÁ-verkefnabanki, í möppu

sig á ákveðin blöð og síðan er unnið með niðurstöður og skoðað hverjir eiga hvað sameiginlegt.	merktri Óskaveröldin og lífsvagninn er fræðsluefni og verkefnabanki.
Sáttaleiðir	
Þjálfari nemendur í að skoða ágreining með tilliti til eigin þarfa og þarfa annarra.	Í möppu merktri sáttaleiðir er að finna leiðbeiningar.

Halda vikulega bekkjarfundi þar sem farið er yfir samskipti vikunnar. Gott að flétta inn í þá umræðu um þarfir, hlutverk, lífsvagninn og sáttmála. Sjá leiðbeiningar um umræðufundi.

Ef hegðun nemanda er erfið og kennari vill taka næsta skref í vinnu með viðkomandi nemanda, getur hann nýtt sér ýmis eyðublöð sem snúast um áætlun nemandans um bætta hegðun. Þessi blöð má finna í möppunni UTÁ-verkefnabanki undir Áætlun um bætta hegðun.

Uppbygging sjálfsaga Matslisti kennara

5. bekkur

Verkefni unnin með nemendum

	Já	Nei
Ég hef unnið verkefni um mitt og þitt hlutverk með nemendum.		
Ég hef unnið verkefni um þarfirnar með nemendum.		
Ég hef rætt við nemendur um skýr mörk og viðurlög við agabrotum.		
Ég hef unnið með óskaveröldina og lífsvagninn með nemendum.		
Ég hef gert bekkjarsamning með nemendum.		
Ég hef unnið Y og/eða T spjöld með nemendum.		
Ég hef æft nemendur mína að leysa úr ágreiningi.		
Ég held reglulega bekkjarfundi með nemendum.		

Hvaða verkfæri hef ég nýtt mér?

	Oft	Stundum	Sjaldan
Ég nota stutt inngríp.			
Ég nota já ef eins oft og ég get.			
Þegar ég segi nei útskýri ég ástæðu þess.			
Ég spyr mig skiptir þetta máli áður en ég hef afskipti.			
Ég nýti opnar spurningar þegar ég ræði við nemendur um agabrot.			
Ég nýti lykilsurningar Glassers þegar ég ræði við nemendur um agabrot.			
Ég nýti mér að rekja á milli.			
Ég huga að tóninum í röddinni og fasi þegar ég tala við nemendur.			
Ég nýti mér áætlanahringinn.			
Ég nýti mér uppbyggingarþríhornið þegar ég ræði við nemendur um agabrot.			
Ég nýti mér relgufestu ef uppbygging virkar ekki.			

REGLUR heima og GILDI þeirra

- Ekki sofna á daginn
- Hlýða foreldrum
- Ekki blóta
- Bannað að ná sér í nammi uppi í skáp
- Læra
- Hengja föt á snagana
- Reglusemi
- Virðing
- Tillitsemi/Kurteisi
- Hollar matarvenjur
- Dugnaður
- Tillitssemi/Prifnaður/
Snyrtimennska

Reglur

- Ganga frá
- Ekki pissa framhjá
- Ekki hjóla inni
- Ekki rispa parketið
- Vaska upp eftir mat
- Ekki skella hurðum
- Búa um rúmið sitt

Gildi þeirra

- Reglusemi/Snyrtim.
- Tillitsemi/Hreinlæti
- Tillitsemi/Fara vel m.
- Fara vel með hluti
- Hreinlæti/Tillitssemi
- Tillitsemi/Fara vel m.
- Reglusemi/Tillitssemi

Reglur

Gildi

- Setja glös og diska í
uppvottavél eða
vask
- Setja óhrein föt í
taukörfuna
- Fara snemma að sofa
- Hollar venjur
- Hjálpa til/Reglusemi
- Hjálpa til/Tillitssemi

Reglur

Gildi

- Ekki káfa á veggjum
- Ekki henda fötum á gólfíð
- Ekki syngja við matarborðið
- Ekki leyfa hundinum að fara inn á parketið
- Ekki hoppa í sófanum
- Hreinlæti
- Hreinlæti/Tillitsemi
- Tillitsemi
- Fara vel með hluti
- Öryggi/Fara vel með

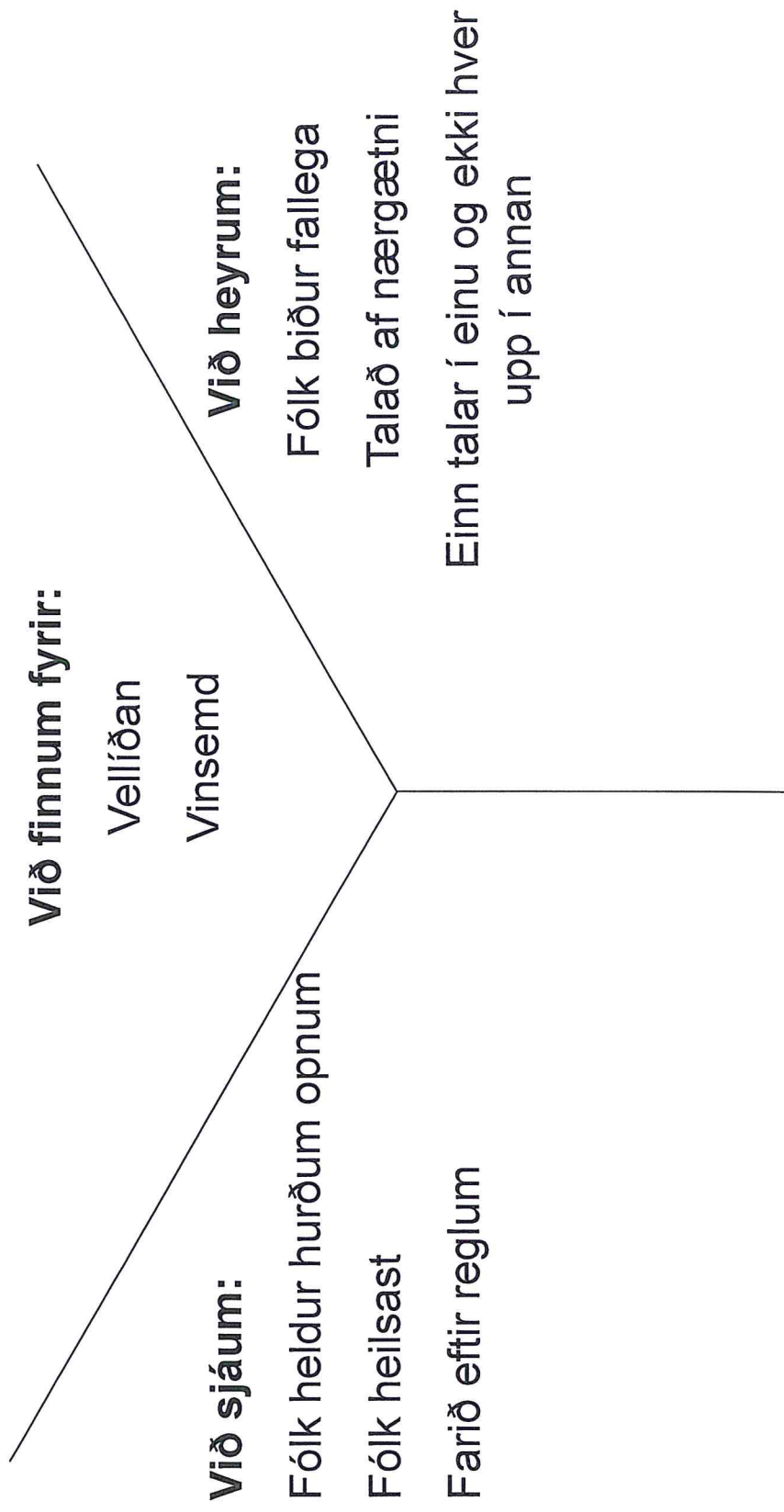
Lífsgildi heima

- Reglusemi
- Tillitsemi
- Virðing
- Holt mataræði
- Hollar svefnvenjur
- Hjálpa til
- Hreinlæti
- Fara vel með hluti
- Öryggi

Bekkurinn velur að vinna með:

- Reglusemi
- Fara vel með hluti
- Hreinlæti
- Snyrtimennska
- Tillitsemi
- Kurteisi
- Virðing
- Háttvísi
- Stolt
- Dugnaður
- Hugrekki
- Samúð
- Hæverska
- Umburðarlyndi
- Vinátta
- Hjálpast að
- Heiðarleiki
- Réttlæti
- Glaðlyndi
- Öryggi

Gildi: Kurteisi

Gildi: Hjálpast að

Við finnum fyrir:

Hjálparhönd

Stuðningi frá öðrum

Við sjáum:

Fólk í hópvinnu:

Allir taka þátt

- Taka til

- Réttu hluti sem vantar

Við heyrum:

“Get ég hjálpað þér?”

“Get ég stutt þig?”

Gildi: Stolt

Við finnum fyrir:

Sjálfsöryggi

Sjálfsvirðingu

Við sjáum:

Fólk sem sýnir hugrekki og þorir
að hafa eigin skoðanir.

Örugga framkomu.

Við heyrum:

“Mér finnst ...”

“Ég er stolt af sjálfum mér ...”

Gildi: Reglusemi

Við finnum fyrir:

Ég veit hvað ég á að gera

Sjálfsöryggi

Sjálfsvirðingu

Við sjáum:

Ruslið fara í ruslatunnuna

Allir hlutir á sínum stað

Gengið frá eftir sig

Við heyrum:

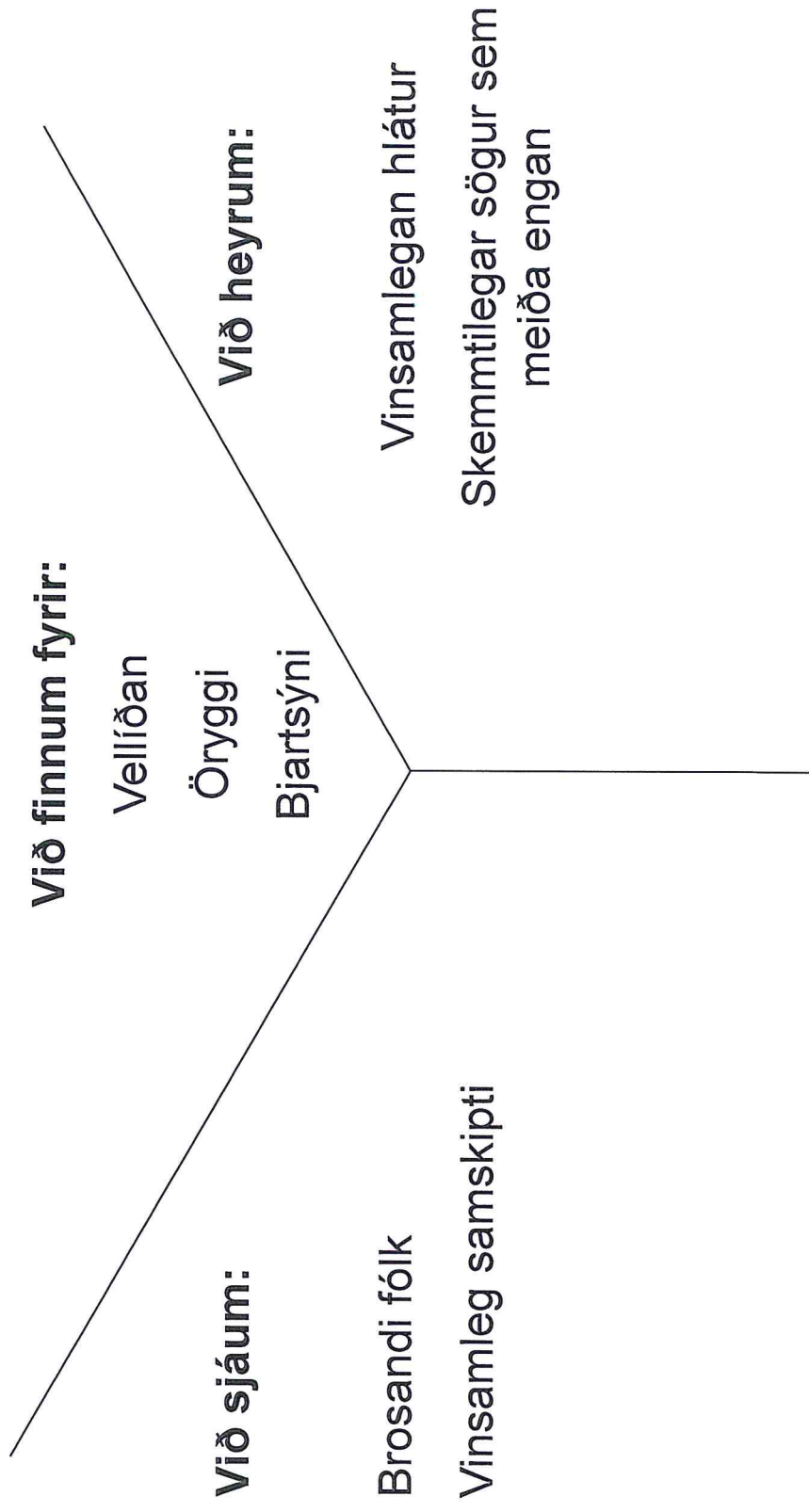
“Hvar á þetta að vera?”

“Viltu gera svo vel ...”

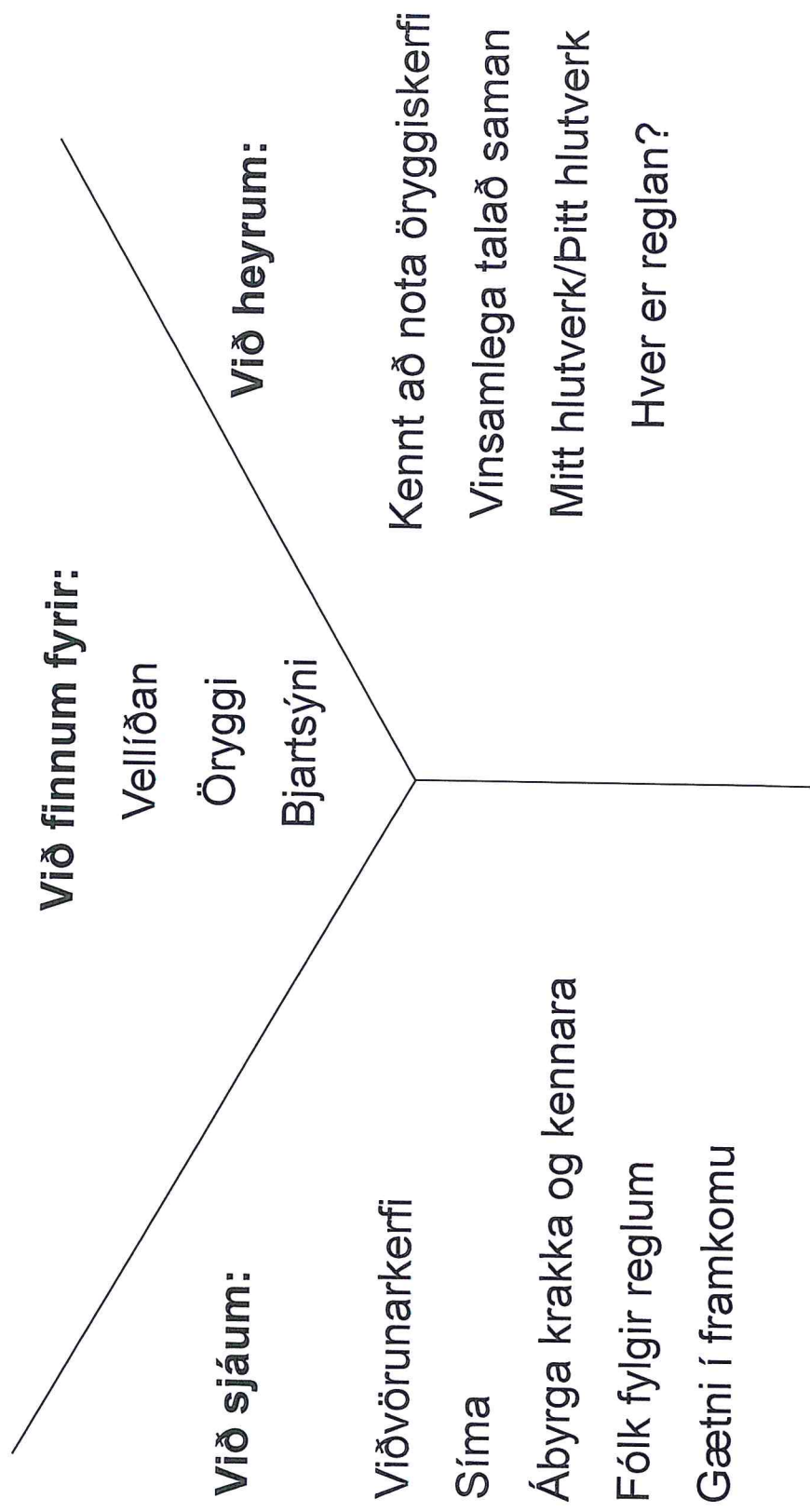
Talað þegar á að tala

Þögn þegar kennari biður

Gildi: Glaðlyndi

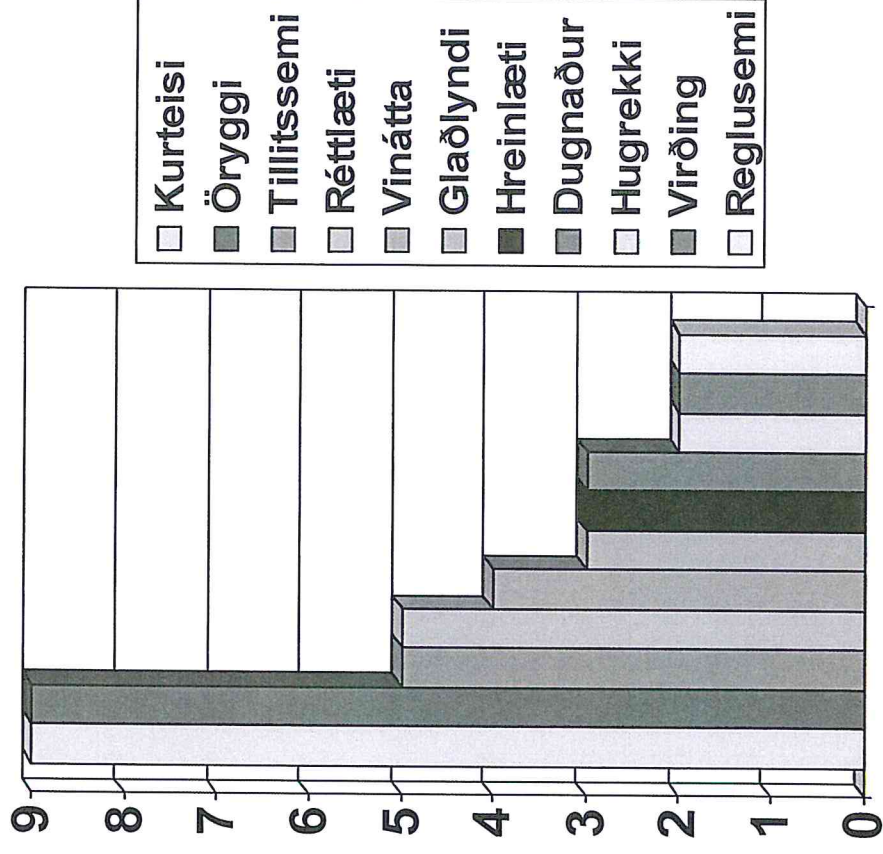

Gildi: Öryggi

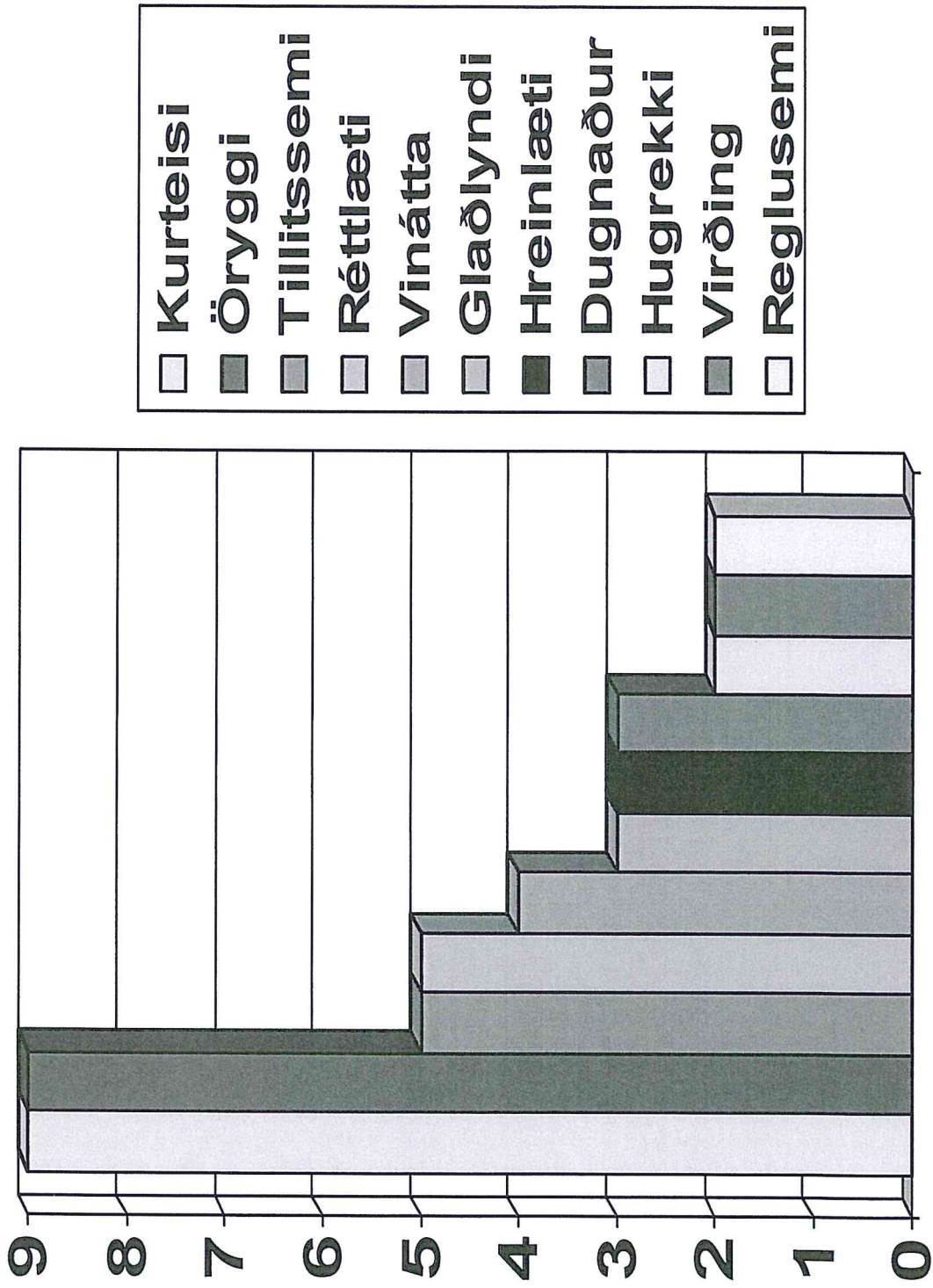

Valin bekkjargildi í 6EÓ

- Vínátta IIII = 4
- Glaðlyndi III = 3
- Kurteisi IIIIIIIII = 9
- Réttlæti IIIII = 5
- Öryggi IIIIIIIII = 9
- Hjálpssemi I
- Reglusemi II = 2
- Hugrekki II = 2
- Snyrtimennska I
- Hreinlæti III = 3
- Hæverska I
- Tillitssemi IIIII = 5
- Virðing II = 2
- Umburðarlyndi I
- Dugnaður III = 3
- Samúð I
- Stolt I

Í undanúrslit komust

Bekkjargildi 6EÓ 2003-2004

- Öryggi
 - Virða reglur
 - Vera gætin(n)
- Tillitsemi
 - Vera góður við aðra
 - Halda vinnufrið
- Réttlæti
 - Allir fá að vera með
 - Allir hafa sama rétt

Reglur friðarborðsins (sáttahringur)

- Muna að enginn er fullkominn
- Allir segja frá
- Segja sannleikann
- Forðast ásakanir, afsakanir, skammir, tuð og uppgjöf
- Hlusta án þess að grípa fram í
- Skrifa niður hugmyndir um lausn
- Velja bestu lausnina

Hugmyndin að friðarborðinu hefur Diane Gossen fengið frá frumbyggjum í Kanada. Flokkar indjána höfðu það fyrir reglu að setjast að friðarborði til að leysa ágreining eða deilur.

Sniðugt er að setja setningar upp á hringlaga form og vinamynd eða þarfamynd í miðjuna, plasta kartonið og hafa tiltækt í stofunni þegar upp kemur ágreiningur.

Parfirnar

Hvernig getum við mætt þörfum nemenda í skólanum?

Öryggi: Fæði, skjól, líkamleg þægindi, vera öruggur.

Skóli: Líkamlegt og andlegt öryggi.

- Nesti, hádegismatur, opinn gluggi, blóm.
- Reglur til að tryggja öryggi.
- Hefðir sem auka skipulag og öryggi.

Umhyggja: Þörfin að tengjast öðrum. Fjölskylda, vinir, kunningjar, opinberar skemmtanir.

Skóli: Það sem kennari getur gert:

- læra nöfn allra,
- heilsa nemendum,
- kynnast nemendum vel
- leyfa þeim að kynnast þér
- hópavinna
- vinna að góðum hópanda
- vera reglulega með bekkjarfundi, leysa úr ágreiningi saman
- Brosa

Styrkur: Persónulegur þroski, að auka þekkingu, þættir sem auka lífsgæðin, leiðir okkur til að ná árangri og eykur sjálfstraustið. Styrkur er hjarta menntunar.

Áhrif: Þörfin fyrir að ná árangri, finnast maður mikilvægur.

Skóli: Það sem kennari getur gert:

- Einstaklingsmiðað nám, aðlaga efni að ólíkum þörfum nemenda
- Hjálpa öllum að ná árangri

- Byggja á styrkleikum hvers nemanda (fjölgreindir)

Frælsi: Þörfin fyrir sjálfstæði, hafa val og taka ákvarðanir fyrir sig.

Skóli: Það sem kennari getur gert:

- læra nöfn allra,
- heilsa nemendum,
- kynnast nemendum vel
- leyfa þeim að kynnast þér
- hópavinna
- vinna að góðum hópanda
- vera reglulega með bekkjarfundi, leysa úr ágreiningi saman
- Brosa

Styrkur: Persónulegur þroski, að auka þekkingu, þættir sem auka lífsgæðin, leiðir okkur til að ná árangri og eykur sjálfstraustið. Styrkur er hjarta menntunar.

Fimm grundvallarþarfir

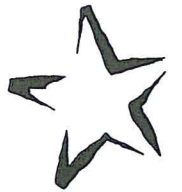
Ást og vinátta

Að tilheyra, Þykja vænt um, Deila me.ð öðrum, Vinna saman

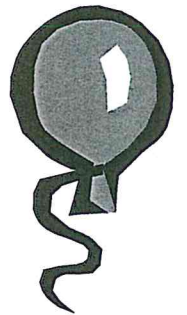
Áhrifavald

Afrek, Mikilvægi, Hafa forystu, Sjálfstjórn, Eitthvað þýðingarmikið

Gleði og ánægja

Leikur, Skopskyn, Kæti, Spenna

Frelsi og sjálfstæði

Sköpun, Valmöguleikar, Sveigjanleiki, Opinn fyrir nýjungum.

Örugg lífsafkoma

Fæði, Klæði, Húsaskjól, Öryggi, Vernd, Heilsa.

Grundvallarþarfir eru arfgengar

SAMEIGINLEGAR ÖLLUM MÖNNUM - DRÍFA OKKUR ÁFRAM

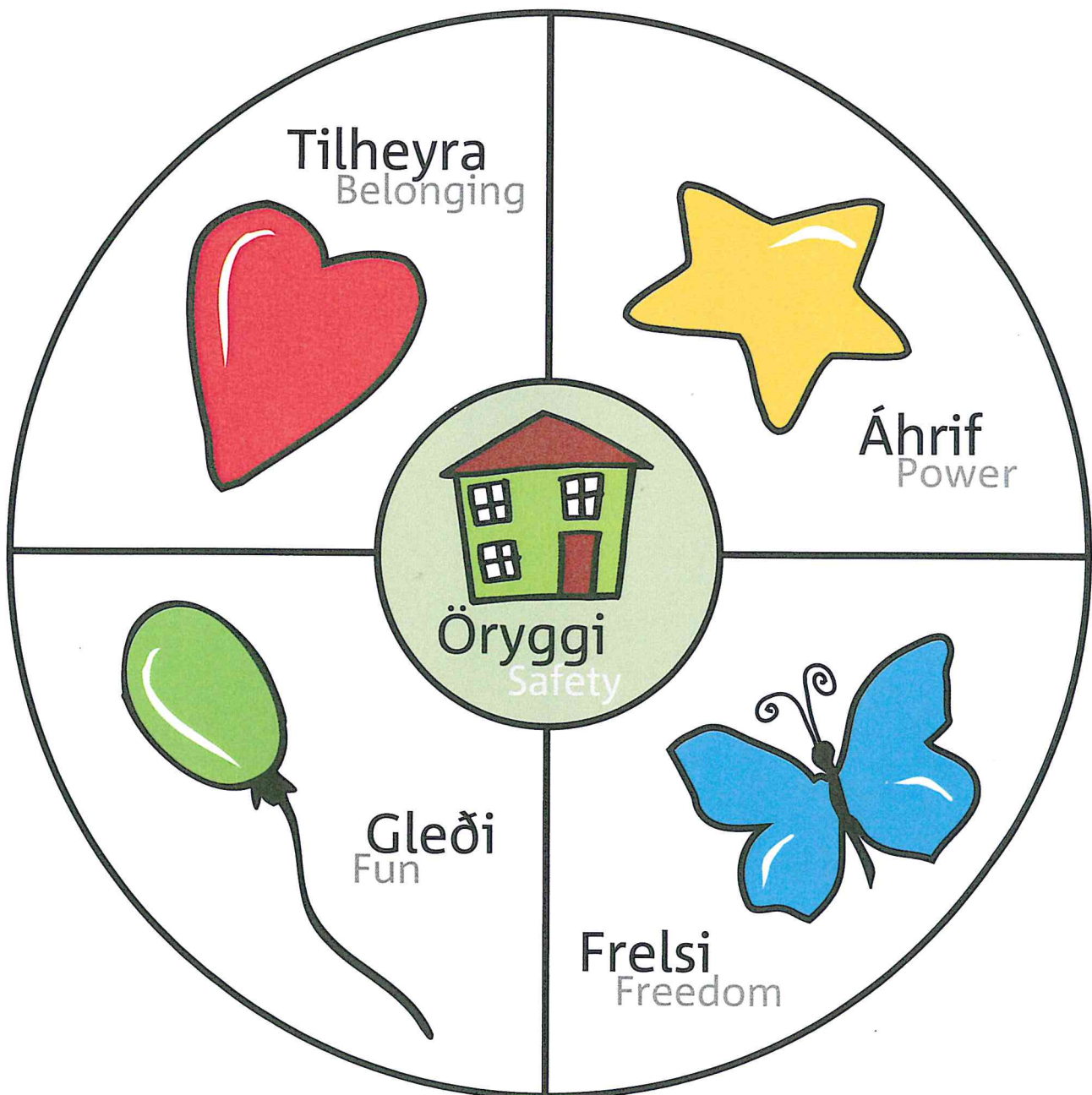
Við erum sjálf ábyrg fyrir því hvernig við sinnum þörfum okkar en þurfum að skapa skilyrði svo aðrir geti líka sinnt þörfum sínum af ábyrgð. Takið eftir að hægt er að svala þörfunum bæði á „góðan og gagnlegan hátt“ og „ljótan og leiðinlegan“.

GRUNDVALLARÞARFIR

UMHYGGJA	ÁHRIF	FRELSI	ÁNÆGJA	AFKOMA
Ást Láta sig varða Deila með öðrum Samvinna Viðurkenna Taka þátt Náin kynni Ástúð Taka í fóstur Ala önn fyrir Fæða	Afrek Hæfni Sjálfstjórn Mikilvægi Þýðing Samkeppni Yfirburðir Stjórnun Skipulag	Hreyfing Val Til Frá Sveigjan- leiki Sjálfkrafa Sköpun Einkamál Opið viðmót	Leikur Nám Skopskyn Gleði Kæti Spenna Ákafi	Fæði Klæði Hvíld Skjól Kynhvöt Öryggi Heilsa
SINNT Í GEGNUM	SINNT Í GEGNUM	SINNT Í GEGNUM	SINNT Í GEGNUM	SINNT Í GEGNUM
Fjölskyldu Vini Vinnufélaga Hópa Samvinnu Þátttöku	Vinnu Verkefni Tímstundir Megrún Líkamsrækt Mont Frekju Þjálfun Menntun Vera sterkur	Ferðalög Tilbreytingu Vera frjáls Frjálshuga Setja mörk Valmögu- leiki Gefa sér tíma Gefa rými Sjálfstæði	Leik Nám Að njóta Nýjunga- girni Nýbreytni Áskorun Sköpun Vera leikandi	Spara Áætla Vinna sér inn Tryggja Vernda Borða Sofa Gæta heilsu Njóta kynlífs

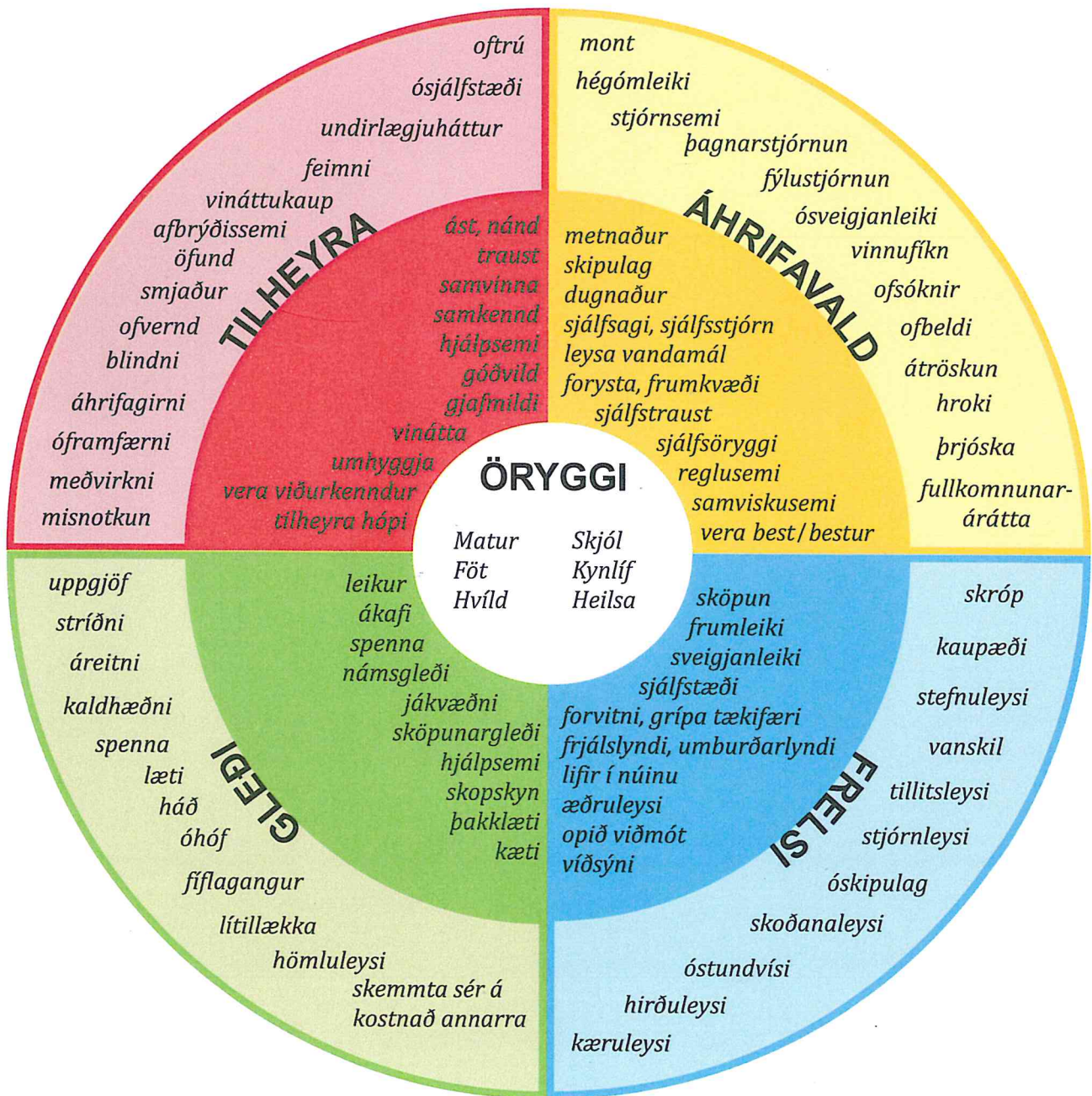
Uppeldi til ábyrgðar –

Grunnþarfirnar fimm

Uppbygging sjálfsaga

Hvernig uppfyllir þú þarfirnar?

Texti/útfærsla: Katrín, Rut og Vala, Akureyri.
Byggt á verkum Diane Gossen.

Úgefandi: Uppbygging sjálfsaga.
Janúar 2010.

Lífsvagninn - Innlögn

Hópæfing með þátttöku allra

(Fengið á námskeiði Judy Anderson)

Þessa æfingu er hægt að gera til að leyfa þátttakendum að finna á sjálfum sér hve mikla stjórn við höfum á einstökum þáttum hegðunarinnar: Sýnileg viðbrögð (gerðir)-Hugsanir-Geðshræringar-Líkamleg viðbrögð. Sagt er að við höfum fullkomið vald yfir tveimur fyrri þáttunum (framhjólnum) en getum aðeins haft óbein áhrif á seinni tvo þættina (afturhjólin).

Tæki og áhöld: Tafla og krít eða Myndvarpi og glæra

Fyrirmæli: Útskýrt fyrir hópnum hvað er í vændum. Gerið eins og ég segi:

Lokið augum - Hugsuð gult - Hugsuð rautt - Hættið að hugsa rautt - Finnið til hamingju - Finnið til reiði - Lækkið blóðþrýstinginn - Svitnið í lófunum - Opnið augun - Réttið upp hönd - Setjið hönina niður - Verið glöð - Segið: Ég skil ekki til hvers við erum að þessu.

Hegðunarflokkar settir á glæru eða töflu:

Gerðir:

- Loka augum
- Opna augu.
- Rétta upp hönd
- Setja hönd niður
- Segja

Hugsanir:

- Hugsa gult
- Hugsa rautt
- Hætta að hugsa rautt

Geðshræringar:

- Vera glöð
- Finna hamingju
- Finna reiði

Líkamsstarfsemi:

- Lækka blóðþrýstinginn
- Svitna í lófunum

Farið svo yfir það með hópnum hverju við getum stjórnað beint og hverju óbeint. Hverju fullkomlega og hverju að hluta til.

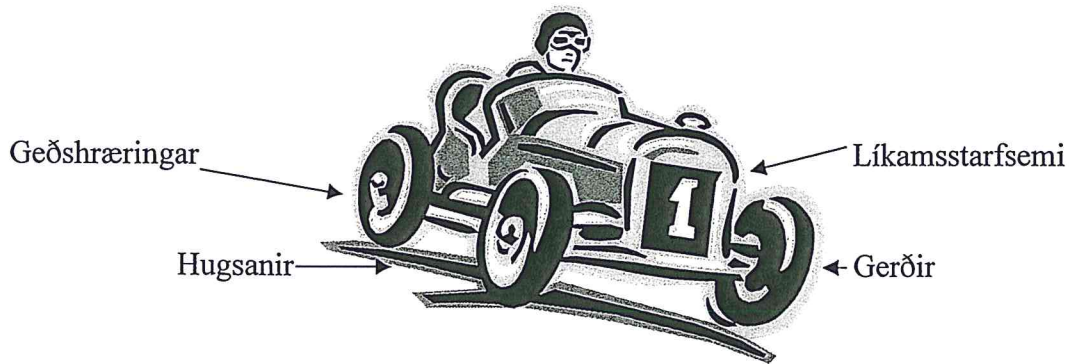
Lífsvagninn

Myndin af lífsvagninum er til að útskýra að hegðun okkar skiptist í fjóra þætti: Hugsanir – Gerðir – Geðshræringar – Líkamsstarfsemi.

Framhjólin eru látin tákna **hugsanir** og **gerðir** af því að stýrið tengist þeim.

Afturhjólin tákna **geðshræringar** og **líkamsstarfsemi** af því að þau elta framhjólin.

Til að breyta líðan á sál og líkama þurfum við breyta hugsunum og gerðum okkar, taka í stýrið.

Verkefni:

Rífið upp eitthvert eftirminnilegt atvik annað hvort gleðilegt (gult ljós kviknaði) eða óttalegt atvik (rautt ljós kviknaði).

Skrifið frásögn af því sem gerðist:

Hver urðu viðbrögð þín:

Geðshræring: _____

Hugsun: _____

Gerðir: _____

Líkaminn brást við: _____

Hegðunarflokkar settir á glæru eða töflu:

Gerðir:

Loka augum
Opna augu.
Rétta upp hönd
Setja hönd niður
Segja

Hugsanir:

Hugsa gult
Hugsa rautt
Hætta að hugsa rautt

Geðshræringar:

Vera glöð
Finna hamingju
Finna reiði

Líkamsstarfsemi:

Lækka blóðþrýstinginn
Svitna í lófunum

Í þessu verkefni er nemendum ætlað að skoða hvað þeir eiga sameiginlegt með öðrum í bekknum sínum. Verkefnið nær til ýmissa þátta svo sem systkina, íþróttaiðkunar, bókalesturs, það sem þeim finnst gaman að gera og styrkleika. Fyrst byrja nemendur að skrá sig á blöðin hér að neðan og loks fá þau nafnalista með bekkjarfélögum og krossa við þá nemendur sem þau eiga eitthvað sameiginlegt með. Verkefnið tengist umhyggjuþörfinni (hópkennd), áhrifaþörfinni (styrkleikar) og gleðiþörfinni (það sem þeim finnst skemmtilegt að gera). Verkefnið hentar mjög vel 5. – 6. bekk.

Ég á bróður

Ég á systur

Ég Stunda íþróttir

Fótbolta

Körfubolta

Handbolta

Skíði

Golf

Ballet

Dans

Fimleika

Sund

Annað?

Í framtíðum mínum þér skemmi égastar

Vera í fótbolta

Spjalla við vini mína

Vera í leiktækjunum

Fara í körfu bolta

Ganga um

Fara í skotbolta

Snú snú eða sippa

Yfir

Annað?

Mér finnst skemmtilegast að lesa:

Fyndnar bækur

Spennusögur

Ævintýri

Þjóðsögur

Ljóð

Annað?

Égáaímaí

Um sumarið (júní, júlí, ágúst)

Um haustið (September, október)

Um veturinn (nóvember, desember, janúar,
febrúar, mars)

Um vorið (apríl, maí)

Fjölskyldan mín á sumarbústað

Já

Nei

Ég fótí úlanda í sumar

Já

Nei

Ég ferðaðist um Ísland í sumar

Já

Nei

Mértímsdagarnar

Teikna

Hjóla

Skauta

Lesa

Passa börn

Fara í bíó

Taka til

Í sundi

Í boltaleikjum

Sauma

Smíða

Í tölvuleikjum

Að skrifa sögur

Að perla

Að ferðast

Ég á gæluvír

Já

Nei

Ég er góð/góður!

Stærðfræði

Að syngja

Lesi hratt

Teikna

Að leysa málin

Í ípróttum

Að þekkja sjálfan mig, tilfinningar mínar

Í náttúrfræði

Mitt og þitt hlutverk

Í þessu verkefni eru nemendur fengnir til þess að skilgreina hlutverk hvers og eins, nemenda, kennara, stuðningsfulltrúa, skólaliða. Mitt og þitt hlutverk er ekki ósvipað starfslýsingum á vinnustöðum. Hjálpar okkur til að sinna því sem okkur ber að sinna og vera ekki að vasast í því sem er ekki í okkar verkahring. Það er mikilvægt að nemendur eigi sem mesta hlutdeild í listanum sem gerður er og skapa góða umræðu um það sem kemur upp. Oft nefna nemendur eitthvað sem er ekki hlutverk þeirra eða starfsfólks og þá er það rætt og sett undir listann ekki hlutverk (sjá verkefnablöð). Við reynum að forðast að telja upp ekki reglur, heldur teljum upp jákvæða hegðun. Dæmi um hlutverk nemenda:

Ekki hlaupa á ganginum → ganga á ganginum.

Frekari upplýsingar er að finna í liltu hverri eftir Diane Gossen sem Magni Hjálmarsson hefur þýtt og er til á bókasafni skólans.

Mitt og þitt hlutverk

Hlutverk nemenda

Hlutverk kennara

Hugmyndir að ólíkri uppsetningu á hlutverkum:

1. Plakat með mynd af kennara og myndum af táknrænni hegðun eða setningar sem eiga við hlutverk hans. Sambærilegt plakat er hægt að gera af nemendum.
2. Sólr – í miðjunni er mynd af kennara og geislarnir eru hlutverk hans. Sambærileg sól fyrir nemendur.
3. Gera spjöld í líkingu við amboð í Vörður og vegvísar.

Leiðbeiningar á umræðufundum

(Hugsað að setið sé í hring með eða án borðs)

Á fundunum mega menn tala frjálst, en þurfa að fylgja eftirfarandi reglum:

1. Allar athugasemdir eiga að varða spurninguna eða málefnið sem er verið að ræða, en ekki það sem aðrir segja. Bæði jákvæðar og neikvæðar athugasemdir um það sem aðrir segja í hringnum ber að forðast. Segðu bara það sem þú vilt um málefnið á uppbyggilegan hátt. Talaðu frá hjartanu.
2. Aðeins einn talar í einu. Allir aðrir eiga að temja sér að hlusta fordómalaust á hvern þann sem talar. Sumum finnst gott að gefa skýrt til kynna hver hefur orðið. Að láta orðið ganga frá manni til manns er ein leið. Aðrir nota einhvern hlut (fjöldur eða stein) sem sá sem talar heldur á og réttir næsta manni, sem hefur gefið merki um að vilja tala, þegar hann hefur lokið máli sínu.
3. Ekki er skylda að taka þátt í umræðum. Engan má þvinga til þátttöku gegn vilja sínum. Engum má refska á nokkurn hátt fyrir að segja PASS.
4. Jafnframt þurfa allir á fundinum að finna að þeim sé boðið að tjá sig. Ráð þarf að hafa til að tryggja að einhverjir fáir yfirgnæfi ekki umræðurnar. Afslappað andrúmsloft og fordómalaus hlustun hjálpar venjulega feimnu fólki og hljóðu að tjá sig og heldur aftur af þeim sem framgjarnastir eru. Að láta orðið ganga hringinn og bjóða þannig öllum að taka þátt með því einfalda ráði að nefna nöfnin, getur hjálpað til við að ná jafnari þátttöku í umræðunum.
5. Það er oft betra að vera í litlum hópi, 10 – 15. Þá er minni tímapressa á hvern og einn.
6. Hópstjórinn leiðir umræðurnar á fundinum og leitast við að vera fordómalaus. (Þ.e. hann forðast að segja “fínt”, “gott”, “frábært” eða “fráleitt”, “vonlaust”, “kemur ekki til greina”, því hvort sem athugasemdin er jákvæð eða neikvæð getur hún litið út sem samanburður á tveimur tillögum.) Hann dregur saman aðalatriði í máli manna, ef nauðsynlegt er upp á skýrleikann. (Þ.e. “Ef ég skil þig rétt þá ertu að segja að...”)
7. Hvorki má leyfa lítilsvirðandi athugasemdir um sjálfan sig né aðra. Koma þarf á einhvers konar merkjamáli til að nota þegar þetta kemur fyrir. (T.d. spjaldi sem á stendur: NIÐRANDI). Bregðast þarf líka við orðum eins og: “Sjálfsagt er enginn sammála mér, en...” eða orðum eins og: “Ég er nú ekki mjög góður í...”
8. Sá sem hefur orðið á að geta komið máli sínu á framfæri á þann hátt sem honum finnst þægilegast: Segja sögu sína, nota dæmi, dæmisögur eða líkingar eða beita skilgreiningum o.s.frv.
9. Sumum hópum hefur fundist gagnlegt að hvetja þátttakendur til að hugsa hýlega til þess sem hefur orðið hverju sinni. Á þann hátt styðja þeir ræðumann og falla síður í þá gryfju að gera sig merkilega gagnvart einhverri missmíð í málflutningi annarra, þegar þeir fá orðið.

Aætlun um að gera betur

Mundu að það er í lagi að gera mistök.
Mistök eru til þess að læra af.

Hvað gerðist? Hvað gerðir þú? Reyndu að segja frá án þess að nota afsakanir og ásakanir.

Þú gerðir þetta ekki af ástæðulausu. Hvaða þörf heldur þú að þú hafir verið að uppfylla? Settu X við það sem þú heldur að eigi við.

Varstu að standa með vini/vinum þínum?
Varstu að gera eins og félagi þinn vildi (félagar þínir vildu)?

Varstu að standa með sjálfum þér?
Varstu að hefna þín?
Vildir þú hafa stjórnina?
Vildirðu að öðrum finndist þú flott/ur eða flink/ur?

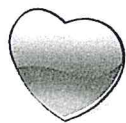

Var þetta gert til að hafa gaman?

Varstu eirðarlaus og áttir erfitt með að vera kyrr?
Fannstu fyrir þvingun og varðst þjósk/ur?

Hvernig hafði það sem þú gerðir áhrif á þarfir annarra? Settu hring utan um það sem við á.

Nefndu 2 kosti sem þú vilt búa yfir:

Hvernig hegðun/frankoma lýsir þessum kostum?

Gerðu áætlun um hvernig þú getur gert betur og uppfyllt þarfir þínar án þess að það komi niður á þörfum annarra?

Ef þú stendur við áætlunina þína, hvað segir það um þig?

Dagsetning og undirskrift: _____

Eftirfylgni:

- Hitta umsjónarkennara aftur þann: _____
- Hitta deildarstjóra aftur þann: _____
- Hitta skólastjóra/aðstoðarskólastjóra aftur þann: _____